

Mál nr. 101/2018**M og
V vegna kaskótryggingar bifreiðarinnar X****Takmörkun ábyrgðar váttryggingafélags vegna umferðaróhapps 24.10.2017.****Gögn.**

Málskot málskotsaðila, móttakið 20.3.2018, ásamt fylgiskjölum.

Bréf V, dags. 23.4.2018, ásamt fylgiskjölum.

Bréf M, dags. 25.4.2018, ásamt tilvísun til úrskurðar í máli nr. 112/2017 og dóm Hæstaréttar í máli nr. 100/2010.

Málsatvik.

M er eigandi vörubifreiðarinnar X sem skv. upplýsingum í málskoti gjöreyðilagðist í umferðaróhappi 24.10.2017. Í lögregluskýrslu kemur fram að vörubifreiðinni hafi verið ekið undir brú, sem er yfir Vesturlandsvegi við Leirvogstungu, með pall bifreiðarinnar uppreistan með þeim afleiðingum að pallurinn lenti á brúnni og við það rifnað af bifreiðinni. Í lögregluskýrslu er haft eftir ökumanni, sem slasaðist nokkuð og var með áverka á vettvangi, að hann muni ekki nákvæmlega hvað hafði gerst annað en að pallur bifreiðarinnar hafi ekki farið niður eftir að hann hafi verið að sturta úr henni. Haft er eftir vegfaranda sem varð vitni af óhappinu að hann hafi ekið sömu leið og ökumaður vörubifreiðarinnar X og séð að pallur bifreiðarinnar var uppi. Hafi hann reynt að vara ökumann bifreiðarinnar X við en án árangurs.

V hefur neitað að greiða bætur til M úr kaskótryggingu bifreiðarinnar X og telur að ökumaður bifreiðarinnar X hafi sýnt stórkostlegt gáleysi við aksturinn. V vísar í fyrsta lagi til þess að samsömun ökumannsins og M sé heimil skv. 3. mgr. 29. gr. laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004, sbr. gr. 9.2 í váttryggingarskilmálum þar sem V áskilur sér rétt til samsömunar. Í öðru lagi telur V hafið yfir vafa að það að aka undir áhrifum lyfja með pall vörubifreiðar uppreistan sé háttsemi sem teljist til stórkostlegs gáleysis í skilningi 9. gr. sameiginlegra váttryggingarskilmála sem gilda um kaskótryggingu M sem og 2. mgr. 27. laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004. Hvað varðar áhrif lyfja vísar V til upplýsinga um ástand ökumanns á vettvangi sem og niðurstöðu matsgerðar um áhrif þeirra lyfja sem mældust í blóði ökumanns eftir umferðaróhappið. V telur ósannað að þol ökumannsins gagnvart lyfjunum hafi verið meira en almennt megi ætla og að sönnunarbyrði hvíli á M um að hnekkja þeim rannsóknarniðurstöðum sem fyrir liggja þar sem bæði niðurstöður lögregluskýrslna og matsgerða, sambærilegar við það sem liggur fyrir í þessu máli, hafi verið lagðar til grundvallar sem sönnunargögn almennt í dómsmálum. Einnig vísar V til fyrirsmála í 1. mgr. 44. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 um andlega og líkamlega færni ökumanna. V telur auk þess sannað að verulegt alvarlegt frávik hafi falist í háttsemi ökumanns bifreiðar M þegar hann ók bifreiðinni á einni helstu umferðaræð inn í borgina með uppreistan pall. Ríkar skyldur hafi hvílt á honum m.t.t. reglugerðar um stærð og þyngd ökutækja sem og sem bílstjóra sem þurfi aukin ökuréttindi til aksturs bifreiðar eins og X. V vísar til dóma og úrskurða máli sínu til stuðnings.

M krefst bóta úr kaskótryggingu sinni og vísar til þess að það verði að líta til þess að þau lyf sem hafi mælst í blóði ökumanns eftir óhappið hafi verið lyf sem honum hafi verið ávísað og algjörlega ósannað að þau hafi haft áhrif á ökuhæfni hans. Ekki sé hægt að líta til ástands ökumanns á vettvangi þegar ökuhæfni sé metin þar sem hann hafi slasast nokkuð og hafi því verið verkjaður og illa áttaður þess vegna þegar lögregla kom á vettvang. Ekkert mat hafi farið fram á ökuhæfni ökumannsins og verði V að bera hallann af slíkum sönnunarskorti þar sem ekkert komi fram í skilmálum, umferðarlögum eða lögum um váttryggingarsamninga að inntaka lyfja skv. læknisráði geri ökumenn óhæfa til aksturs. M vísar til þess að einfalt gáleysi ökumannsins geti ekki takmarkað ábyrgð váttryggingafélagsins og háttsemi ökumannsins hafi í besta falli verið slík og sönnun um hið gagnstæða hvíli á V.

Álit.

Af gögnum málsins verður ekki séð nokkur rök standi til þess að samsömun sé ekki heimil milli ökumanns bifreiðarinnar X sem starfsmanns og M sem váttryggingartaka kaskótryggingar, enda samið um slíkt í gr. 9.2 í váttryggingarskilmálum og það ákvæði í samræmi við heimildarákvæði 3. mgr. 29. gr. laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004.

Ágreiningur málsins snýr því fyrst og fremst að því hvort ökumaður bifreiðarinnar X hafi sýnt stórkostlegt gáleysi við aksturinn og brotið gegn varúðarreglum váttryggingarsamningsins og hvort eða hvaða áhrif það hafi á ábyrgð V sem váttryggingafélags skv. 2. mgr. 27. og 26. gr. laga um váttryggingarsamninga.

Þegar litið er til þess að ökumaður bifreiðarinnar X ók nokkra leið með pall bifreiðarinnar uppreistan og tók ekki eftir viðvörunum vegfaranda áður en hann lenti á brúnni verður ekki hjá því litið að slík háttsemi er sambærileg háttsemi sem nefndin hefur áður metið sem stórkostlegt gáleysi, t.d. í málum nr. 245/2016 og 330/2016 og þýði það að háttsemi ökumanns bifreiðarinnar X, sem fólst í ofangreindu, tvímælalaust fara verulega frá því sem ætlast mátti til af honum við akstur vörubifreiðar. Þegar litið er til orðalags 2. mgr. 27. gr. laga um váttryggingarsamninga verður að meta hvort V losni úr ábyrgð vegna slíkrar háttsemi í heild eða að hluta og einnig kemur þar fram að „Við mat á ábyrgð félagsins skal líta til sakar váttryggðs, hvernig váttryggingaratburð bar að, hvort váttryggður var undir áhrifum áfengis eða fíkniefna sem hann hafði sjálfviljugur neytt og atvika að öðru leyti.“

Í þessu máli telst því sök ökumannsins veruleg, hann hefði átt að fullvissa sig um að pallur bifreiðarinnar væri niðri áður en hann ók af stað og sérstaklega þegar hann kom að brú, auk þess sem eykur á sök hans að hann tók ekki eftir viðvörunum vegfaranda eins og kemur fram hér að ofan. Þá liggur einnig fyrir að lyf voru í blóði hans í því magni að skv. matsgerð Rannsóknarstofu í lyfja- og eiturefnafræði dags. 5. janúar 2018 megi telja „..... fullvíst að ökumaður hafi ekki getað stjórnað bifreið með öruggum hætti.“ Þó lyfjum hafi verið ávísað af lækni til M þá breytir það ekki umræddu mati, auk þess sem viðvaranir á fylgiseðlum slíkra lyfja fela í sér mismunandi upplýsingar um áhrif á aksturshæfni. Þó ökumaður bifreiðarinnar M hafi ekki verið undir áhrifum áfengis eða fíkniefna í þröngri merkingu þeirra orða verður ekki hjá því litið að áhrif lyfja og það að áhrif þeirra hafi verið þau að hann hafi ekki getað stjórnað bifreiðinni örugglega hafa veruleg áhrif á mat á sök hans í heild, hvernig váttryggingaratburð bar að og atvik að öðru leyti. Að öllu ofansögðu verður ábyrgð váttryggingafélagsins takmörkuð að fullu og M á því ekki rétt á bótum úr kaskótryggingu bifreiðarinnar X.

Niðurstaða.

Tjón M bætist ekki úr kaskótryggingu bifreiðarinnar X hjá V.

Reykjavík, 15. maí 2018.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögmaður

Jón Magnússon lögmaður